

Důvody:

Dovolávajíc se důvodů zmatečnosti čís. 9 a) a 10 Šu 281 tr. ř., správně jen čís. 9 a), namítá stížnost, že čin, z něhož jest obžalovaný viněn, nezakládá skutkové podstaty přečinu dle Šu 8, odstavec třetí zákona o lichvě, protože odstupné 10.000 Kč, z jehož požadování a přijetí jest obžalovaný viněn, nelze zahrnouti pod pojem »nájemného«, o kterém jediné mluví § 8, odstavec třetí zákona lichevního. Jednání obžalovaného jest prý pouze přestupkem správním dle Šu 20 zákona ze dne 27. dubna 1922, čís. 130 sb. z. a n. Leč vývody stížnosti nejsou s to, otřásti správností stanoviska nalézacího soudu. Sdíleti dlužno naopak náhled jeho, že výrazem »nájemné« dlužno rozuměti vůbec každou úplatu za přenechání bytu k užívání. Na tom, pod jakým názvem a titulem se za pronajmutí nemovitosti, zde bytu, žádá zřejmě přemrštěná úplata, nezáleží a nerozhoduje též, za jakých modalit se poskytování přemrštěné úplaty děje, zda najednou či v opakujících se částkách, zda současně s nájemným či jinak; stačí, že t. zv. odstupné dle celého stavu věci mohlo doplniti dosavadní nízké nájemné. Nalézací soud poukázal správně na výslovný předpis Šu 18° zákona o lichvě, dle něhož při posuzování otázky zřejmě přemrštěné ceny přihlížeti jest ke všem majetkovým prospěchům, jež pachatel kromě ceny požadoval, sobě nebo jinému dal poskytnouti nebo slíbiti. V §§ech 20 a 28 zákona ze dne 27. dubna 1922, čís. 130 sb. z. a n. stanoví se sice, že pronajímatel trestá se politickou okresní správou, dává-li si poskytnouti nebo slibovati mimo nájemné něco za to, že pronajímá byt, leč to není na závadu použití Šu 8 zákona o lichvě, jsou-li tu jeho předpoklady, poněvadž dle všeobecných zásad práva trestního nevylučuje současná trestnost administrativní současně trestnosti soudní. V tomto případě je dle zjištění rozsudku nepochybně, že 10.000 Kč bylo požadováno a přijato jen proto, že dosavadní nájemné neposkytovalo obžalovanému dostatečné úplaty a že zvýšení nájemného přípustným způsobem, totiž dle směrnic zákona čís. 130 z roku 1922, neodpovídalo by nikdy přáním jeho. Rozsudek dále zjišťuje, že požadování stalo se jen využitím nesmírné nouze o byty, tudíž využitím mimořádných poměrů válkou vyvolaných. Tím jsou splněny všechny zákonné podmínky Šu 8 zákona o lichvě. A přičilo by se zajisté intencím zákona, by neposkytovala by se plná ochrana zákona strádajícímu obyvatelstvu právě v tom, kde nouze jeho byla zvláště tísnivá a vykořisťování jeho zvláště citelným. Nalézací soud vystihuje správně, že stanovisko zmateční stížnosti vedlo by k obcházení zákona o lichvě a činilo by jej illusorním, poněvadž každému pronajímateli by bylo možno uniknouti přísnosti zákona tím jednoduchým způsobem, že by si dal poskytnouti za užívání bytu nájemné sice nepatrné, avšak za to bez trestu značnou úplatu na tak zvaném odstupném.

Čís. 1470.

Koaliční zákon ze dne 7. dubna 1870, čís. 43 ř. zák.

Organizační stávka nespadá pod ustanovení Šu 3 koal. zák. Ztýrání, až z toho vzešlo poranění napadeného, jest násilím dle Šu 98 a) tr. zák.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1924, Kr I 383/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 22. března 1923, pokud jím byli uznáni vinnými přestupkem Šu 3 zákona ze dne 7. dubna 1870, čís. 43 ř. zák., a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Činy, které nalézací soud podřadil ustanovení Šu 3 koaličního zákona, byly spáchány 13. července 1920 a 25. června 1920, tedy před účinností zákona o útisku ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n. Aniž by bylo třeba řešiti zevrubně otázku, zda je tento zákon a pokud je mírnějším než zákon onen, sluší dle čl. IV., IX. uvoz. zákona k tr. zák. co do činů dříve spáchaných předpokládati, že i za účinnosti zákona o útisku možno trestati jen takové jednání, které naplnilo skutkovou podstatu trestného činu, vytčeného v některém ze zákonů dříve platných, jímž tedy, — pokud jde o překážení dělníkům u volném rozhodování o přijetí práce a pokud nepřichází v úvahu přísnější ustanovení trestní — naplněna jest podstata přestupku Šu 3. koaličního zákona. Nalézací soud shledává tuto skutkovou podstatu splněnou. Zjišťuje sice, že šlo nikoli o stávku mzdovou, nýbrž o stávku organizační, opíraje se při tom zřejmě o zjištění, že se dělníci firmy G-ovy počali na družstevním podkladě organisovati, že požadovali na Vilému G-ovi, by jejich organizaci uznal, že to G. odmítl a že dělníci ještě před 13. červencem 1920 zahájili stávku. Nalézací soud má však za to, že i úmluva k organizační stávce spadá pod pojem úmluv Šu 2. koaličního zákona a dovozuje, že se dosud neorganisovaní G-ovi dělníci organizovali teprve teď za účelem, by vynutili na zaměstnavateli příznivější podmínky pracovní, že dosažení lepšího postavení hospodářského a lepších podmínek životních je takřka v první řadě účelem organizace a že je proto organizační stávka prostředkem k účelu, by provedením jejím bylo dosaženo přiměřených mezd a příznivějších podmínek pracovních. Stížnost napadá tento výrok, dovolávajíc se zmatku čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. Právem vytýká, že nalézací soud zaměňuje pojmy prostředků a účelů. Ustanovení Šu 3 koal. zák. předpokládá úmluvu, by společným zastavením práce vynucena byla vyšší mzda nebo vůbec lepší podmínky práce. Tento, zákonem přesně vymezený účel musí býti p ř í m o s o u č á s t k o u zjednávané, rozšiřované nebo nuceně prováděné úmluvy. Vyšší mzda nebo lepší podmínky pracovní musí býti výsledkem, k němuž celá akce b e z p r o s t ř e d n ě směřuje. Úmluvou rázu, v Šu 2 cit. zák. vytčeného, děje a činy, o jaké jde v Šu 3 tohoto zákona, sesiluje se nátlak na vůli zaměstnavatelovu, by se podrobil nároku zaměstnanců, a vyšší mzda, pokud se týče lepší podmínky pracovní, musí dle jasného znění zákona býti p ř í m ý m, b e z p r o s t ř e d n í m p ř e d m ě t e m nároku, zaměstnanci vůči zaměstnavateli uplatňovaného. Při stávce, o kterou v tomto případě jde, těchto náležitostí tu nebylo. Předmětem nároku, vůči G-ovi uplatňovaného, bylo jen uznání organizace a důvěrníků. Jen k dosažení tohoto uznání směřovala celá akce dělnictva. Součástí úmluvy bylo jen toto uznání. Účelem úmluvy, stávky a činů

stěžovatelů, o které jde, nebylo dosažení vyšší mzdy, nebo lepších podmínek pracovních; bylo jím zjednání toliko přípravy, vhodné k případnému pozdějšímu domáhání se takovýchto výhod. Zákonem ohroženému vymáhání oněch nároků, v dosavadních pracovních smlouvách neodůvodněných, lze vymáhání uznání dělnické organizace postavit na roveň tím méně, že § 114 ústavní listiny výslovně zaručuje právo spolčovací k ochraně a podpoře pracovních a hospodářských poměrů. Úmluva, o jakou v tomto případě jde, nespadá proto pod ustanovení §u 2 koal. zák. Podřazením činů, směřujících k rozšíření a nucenému provedení této úmluvy — třebaže bezprávnými prostředky — pod ustanovení §u 3. koaličního zákona porušen byl zákon v tomto ustanovení, takže výroky naříkaného rozsudku jsou zmatečnými.

Než přes to musí se stížnost minouti s výsledkem. Skutková podstata §u 3 koaličního zákona (jakož i §u 1 zákona o útisku) ustupuje dle výslovného nařízení zákona před skutkovými podstatami jiných deliktů, přísněji trestných. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaní stloukli holemi dělníky Gustava P-a, Adolfa S-a a Arnošta K-a, takže tito utrpěli poranění v lékařských vysvědčeních označená a že tak jednali v úmyslu, by způsobili nucené provedení úmluvy osob pracujících . . . s p o l e č n ý m z a s t a v e n í m p r á c e. Zjištěný tím úmysl, vynutiti na oněch dělnících zastavení práce, rovná se úmyslu, v §u 98 a) tr. zák. předpokládanému, přinutiti osobu, na jejíž vůli činí se nátlak, k nějakému opomenutí. Ztýrání člověka holí tou měrou, až mu z toho vzejde poranění na těle, převyšuje z daleka onu intensitu nátlaku, již naznačuje koaliční zákon čís. 43/1870 ř. zák. slovy »prostředky ustrašovací nebo násilí«, pokud se týče zákon o útisku čís. 309/21 sb. z. a n. slovy »zle naloží nebo mu způsobí újmu na těle« a dlužno takový vážný útok na tělesnou bezpečnost a zdraví jiného považovati za výkon skutečného násilí ve smyslu §u 98 tr. zák. Napadeným rozsudkem zjištěné jednání stěžovatelů naplňuje takto veškeré známky zločinu vydírání podle §u 98 a) tr. zák. a nemohou si obžalovaní stěžovati do toho, že bylo jejich jednání — arciť nesprávným použitím zákona — podřaděno pod mírnější ustanovení trestní, než k němuž se vztahuje.

Čís. 1471.

Jde o věc omylem došlou, присвожил-ли si kdo věc, již druhý na zvolání jeho odhodil.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1924, Kr I 776/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečným stížnostem státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 18. dubna 1922, pokud jím byli obžalovaní podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro zločin krádeže dle §§u 171, 173, 174 II. a), c), 176 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.